

Heinolan kaupunki, rakennusvalvonta

kirjaamo@heinola.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 18.2.2022

Asia: Heinola, Paistniementie 261 (Hämeenniemi) lupahakemus

Imjärven kylän koilliskolkassa Hannuksenlahden rannassa sijaitseva Hämeenniemen tilakeskus on vanha sukutila. Kohde on inventoitu Heinolan rakennetun kulttuuriympäristön selvityksissä (Könönen 2005, Ahola 2014). Talonpoikaista rakentamistapaa edustava tilakeskus on viljelysten ympäröimä, ja tila on edelleen viljelykäytössä. Rakennuslupaa haetaan mehustamon rakentamiseksi maatalouden tuotantorakennukseksi. Uudisrakennukseen tulee myös wc- ja suihkutilat aittamajoittujia palvelemaan. Olemassa olevan varastorakennuksen osa puretaan tieltä pois. Aitta korjataan majoitustilaksi ja suunnitellaan siirrettäväksi purettavan kasvihuoneen (muovihuone) paikalle. Päärakennukseen rakennetaan uudet sisäänkäynnit. Lahden museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu lupahakemuksesta liitteineen seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Tilakeskuksen alueella on sijainnut talonpaikka/torpan pihapiiri ainakin 1700-luvun lopulta asti. Talonpaikka on merkitty muinaisjäänösrekisteriin statuksella muu kulttuuriperintökohde (muinaisjäänösrekisterin tunnus *Hämeenniemi torppa* 1000034803) eikä sen aluetta, rajausta tai siellä mahdollisesti säilyneitä rakenteita ole koskaan maastossa tarkastettu (T. Jussila, T. Sepänmaa ja H. Poutiainen 2018: *Heinola, Ala-Räävelin rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäänösinventointi, kohde 47, s. 75 – 76*). Mehustamo ja muut muutoskohteet sijaitsevat kiinteistöllä pääosin jo aiemmin muokatulla/myllerretyllä alueella. On siten varsin epätodennäköistä, että näillä alueilla olisi paikallaan säilynyt viitteitä muinaisjäänöksestä. Edellä esitetyn perusteella museo toteaa, että hankkeelle ei ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Tilakeskuksen vanhasta rakennuskannasta on jäljellä päärakennus, luhtiaitta, jääkellari/pajarakennus ja pieni yksinäisaitta, jotka kehystävät asuinpihaa. Aitan takana on vanha varastorakennus ja rannassa 1950-luvulla rakennettu sauna. Kivinavetta on purettu vuosikymmeniä sitten. Tilan rakennuskantaan kuuluu myös uudempi konehalli, muovikasvihuone ja varastorakennuksia. Suunniteltu mehustamon uudisrakennus sijoittuu vastapäätä konehallia. Sen taakse jäävästä varastorakennuksesta puretaan osa pois.

Tilan 1906 rakennettu päärakennus on modernisoitu 1960–70-luvulla. Rakennuksen julkisivuihin on suunniteltu palauttava korjaus (Arkkitehtitoimisto Arkviiri Oy), jossa yhteydessä rakennetaan myös uudet sisäänkäynnit alkuperäisille paikoille.

Luhtiaitta muodostuu kahdesta hirsikehikosta ja rakennus on sijainnut nykyisellä paikallaan vuodesta 1927. Alueellinen vastuumuseo katsoo, että siirtämisen sijaan tulee ensisijaisesti tutkia rakennuksen kunnostamista nykyisellä paikallaan. Tilan säilynyt vanha rakennuskanta muodostaa edelleen talonpoikaista asuinpihaa kehystävän kokonaisuuden, joka on vaalimisen arvoinen. Pihatie asuinpihaan kulkee vanhojen aittarakennusten välistä.

Alueellisella vastuumuseolla ei ole huomautettavaa uudisrakennukseen ja päärakennuksen kunnostussuunnitelmiin. Rakennusten korjaamiseen liittyvissä kysymyksissä on mahdollista hyödyntää museon tarjoamaa korjausneuvontaa.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Esko Tikkala
tutkija, korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen
tutkija	Reetta Nousiainen

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus